

„Analiza czynników wpływających na podjęcie decyzji o samoleczeniu przez studentów wybranych uczelni łódzkich”

Streszczenie

Wstęp. Samoleczenie to zespół czynności mających na celu usunięcie dolegliwości lub niepożądanych objawów bez udziału powołanych do tego celu pracowników ochrony zdrowia.

Cel pracy. Celem pracy była analiza czynników wpływających na podjęcie decyzji o samoleczeniu przez studentów wybranych uczelni łódzkich: Uniwersytetu Medycznego i Politechniki oraz ocena występowania zjawiska samoleczenia wśród studentów tych uczelni.

Materiał i metoda. Materiał do badań pochodził z 604 prawidłowo wypełnionych ankiet przez studentów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (304) i Politechniki Łódzkiej (300). Do opracowania wyników z przeprowadzonych badań wykorzystano test nieparametryczny (niezależności) χ^2 -Pearsona dla zmiennych jakościowych (niemierzalnych, niemianowanych), za pomocą pakietu STATISTICA. We wszystkich obliczeniach za poziom istotny przyjęto prawdopodobieństwo błędu 5,0%.

Wyniki. W badaniach wzięło udział 604 studentów uczelni łódzkich; w tym 50,3% (304) z Uniwersytetu Medycznego [73,0% (222) kobiet i 27,0% (82) mężczyzn] oraz 49,7% (300) z Politechniki [59,3% (178) kobiet i 40,7% (122) mężczyzn]. Zdecydowana większość studentów obu uczelni łódzkich stosowała samoleczenie 77,2%, częściej kobiety 81,8% niż mężczyźni 68,1%, mimo że na wykładach i ćwiczeniach z problematyką samoleczenia spotkało się tylko 4,8% studentów. Do podjęcia samoleczenia wśród studentów skłoniły ich niezbyt poważna dolegliwość (79,5% kobiety i 74,5% mężczyźni) oraz brak czasu na wizytę u lekarza (50,3% kobiety i 50,0% mężczyźni).

Studenci w przypadku dolegliwości takich jak przeziębienie, bóle głowy, gardła i brzucha w celu uzyskania porady odwiedzali w pierwszej kolejności aptekę 62,1% a lekarza pierwszego kontaktu 9,6%. Najczęściej posiadali w domu zawsze grupy leków przeciwbólowych (kobiety 98,0% i mężczyźni 86,8%), przeciwgorączkowych (89,0% i 82,4%), witaminy (88,5% i 90,7%), przeciwkaszlowe (56,5% i 54,4%) i zioła (57,3% i 50,0%). Respondenci ocenili najwyżej farmaceutę (kobiety 74,8%, mężczyźni 72,6%) i lekarza (67,0% i 75,0%) jako najbardziej wiarygodne źródła informacji o lekach dostępnych bez recepty. Opóźnianie wizyty u specjalisty (63,5% i 66,2%) i powikłania (63,8% i 61,3%) to według studentów głównie zagrożenia wynikające ze stosowania samoleczenia, ale picie ziół 35,4% i stosowanie preparatów witaminowych 53,8% mogło mieć również działania uboczne.

Wnioski.

1. Głównymi czynnikami wpływającymi na podjęcie decyzji o samoleczeniu przez studentów łódzkich uczelni był brak czasu na wizytę u lekarza i występowanie niezbyt poważnej dolegliwości. Apteka była głównym źródłem informacji o lekach stosowanych w podjętym przez studentów samoleczeniu.
2. Korzyści wynikające ze stosowania samoleczenia to według studentów sposób dbania o własne zdrowie, odciążenie służby medycznych na korzyść zwiększenia poziomu opieki profesjonalnej, ograniczenia korzystania ze zwolnień lekarskich i obniżenie kosztów ponoszonych przez gospodarkę narodową.
3. Zagrożenia jakie niesie stosowanie samoleczenia dla zdrowia zbadanych studentów to nagminne stosowanie leków uspokajających i przeciwbólowych, które mogą maskować objawy choroby i opóźniać wizytę u specjalisty, samowolne stosowanie antybiotyków oraz niezapoznanie się z ulotką przed użyciem leku.
4. Studenci wykorzystywali picie ziół, stawianie baniek i stosowanie okładów jako alternatywne metody samoleczenia, przy czym studenci Uniwersytetu Medycznego bardziej zwracali uwagę na reklamy leków w prasie i telewizji i dlatego znali lepiej slogany reklamowe określonych preparatów i częściej widzieli potrzebę edukacji na temat samoleczenia.
5. Zdecydowana większość łódzkich studentów bez względu na rodzaj uczelni stosowała samoleczenie, mimo że bardzo rzadko spotykali się z tym problemem na wykładach i ćwiczeniach.
6. Studentki częściej piły zioła, używały leków przeciwbólowych, przeciwgorączkowych, przeczyszczających, uspokajających, przeciwbiegunkowych, na niestrawność i znały częściej slogany reklamowe dotyczące leków OTC, przy czym samoleczenie za pomocą leków OTC częściej niż raz w tygodniu lub codziennie stosowali studenci Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, natomiast studenci Politechniki Łódzkiej częściej korzystali ze stosowania okładów i picia ziół jako alternatywnych metod.